

**ECZA TİCARETHANELERİYLE SANAT VE ZİRAAT
İŞLERİNDE KULLANILAN ZEHİRLİ VE MÜESSİR
KİMYEVİ MADDELERİN SATILDIĞI
DÜKKANLARA MAHSUS KANUN**

Kanun Numarası	: 984
Kabul Tarihi	: 2/3/1927
Yayımlandığı Resmî Gazete	: Tarih: 12/3/1927 Sayı: 575
Yayımlandığı Düstur	: Tertip: 3 Cilt: 8 Sayfa: 124

Madde 1 – Tıbbi eczalar ve kimyevi maddelerin toptan satışına mahsus ecza ticarethaneleri açmak için Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekaletinin müsaadesi lazımdır.

Madde 2 – Eczaneler Kanununa göre eczane açmak salâhiyetini haiz olan her eczacı ecza ticarethanesi açabilir.

Madde 3 – Ecza ticarethanesi işlerinden mesul olacak diplomalı bir eczacıyı müdür göstermek şartıyla eczacı olmıyan kimseler dahi ecza ticarethanesi açabilirler. Bir şirket tarafından dahi ecza ticarethanesi açılabilir. **(Mülga cümle:15/11/2018-7151/4 md.) (...)**

Madde 4 – Bir yerde ecza ticarethanesi açmak için o yerin en büyük mülkiye memuruna bir istida ile müracaat olunur. Bu istidaya:

1 – Ecza ticarethanesi açacak veya müdürü mesul gösterilecek zatın isim ve hüviyetini ve diplomasının tarih ve numarasını ve ecza ticarethanesi açılacak yerin açık adresini havi fotoğraflı bir beyanname,

2 – Hüviyet cüzdanı ve diploma musaddak suretleri,

3 – Ecza ticarethanesi bir şirket tarafından tesis edildiği takdirde şirkete ait esas mukavelename ve nizamnamenin musaddak suretleri raptolunur.

Madde 5 – Bu istida üzerine Hükümeti mahalliyece ait olduğu daireler vasıtasıyla ecza ticarethanesi yapılacak yerin vüsatı ve zehirli ve ihtiali kabil maddelerin muhafazasına mahsus yerlerin bu baptaki ahkama uygun olup olmadığı en çok onbeş gün içinde tetkik edilerek yapılacak rapor ve kroki, istida ve merbutlariyle beraber Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekaletine gönderilir.

Madde 6 – Vekaletçe en çok on beş gün içinde icap eden tetkikat yapılarak istida sahibinin ve ticarethane yapılacak yerin lazım gelen vasıfları haiz olduğu tebeyyün ettiği

takdirde ticarethanesinin açılmasına müsaade edilip ruhsatname verilir. Ruhsat harcı maktu olarak iki yüz lira olup istidayı verene aittir.¹

Madde 7 – Bir ecza ticarethanesinin sahibi tarafından kapatılmasına lüzum görüldüğü takdirde bulunduğu yerin memurini sıhhiyesine malûmat verilir.

Madde 8 – Bir ecza ticarethanesinin başka bir yere nakline lüzum görülürse usulü dairesinde müsaade alınmak lazımdır.

Madde 9 – Bir ecza ticarethanesinin mesul müdürü olan kimse kendi namına bir eczanenin sahip veya mesul müdürü olamaz.

Madde 10 – Bir ecza ticarethanesinin şubeleri de olabilir. Ancak bu şubelerin açılması için dördüncü maddede gösterildiği üzere müsaade alınması ve şubenin bir eczacı mesul müdürün idaresinde bulunması lazımdır. Bir ecza ticarethanesi, depo ve ardiye kullanabilirse de evvelce memurini sıhhiyeye haber verilmesi ve bu yerlerin lazım gelen vasıfları haiz olması şarttır. Bu gibi depo ve ardiyelerde alışveriş yapılamaz.

Madde 11 – Ecza ticarethanelerinden yalnız eczanelere ve ilaç üreticilerine toptan veya perakende ecza ve mevaddı kimyeviye satılabilir. Ecza ticarethanelerinde reçete yapılması memnu olduğu gibi tuvalet eşyasıyla kauçuk mamulat veya tıbbi ve kimyaya ait alat ve edevat müstesna olmak üzere toptan ve perakende olarak ecza ve kimyevi maddelerin ve tıbbi müstahzaratın eşhasa satılması dahi memnudur. Sanat ve ziraatte kullanılan zehirli ve müessir kimyevi maddeler toptan ve perakende olarak hususi ahkamına tevfikân satılabilir.²

(Ek fıkra:15/11/2018-7151/1 md.) Türkiye’de ruhsatlı olmayan veya ruhsatlı olup da çeşitli sebeplerle piyasada bulunmayan beşeri tıbbi ürünler, Sağlık Bakanlığı tarafından uygun görülen kamu kurum ve kuruluşları ile Sosyal Güvenlik Kurumu ve Türk Eczacıları Birliği aracılığıyla şahsi kullanım maksadıyla reçeteli olarak yurt dışından temin edilebilir ve doğrudan hastalara verilebilir. Hastanelerin yurt dışından toplu olarak getirdiği ilaçların temini de bu şekilde sağlanabilir. Bu fıkraya göre temin edilen ilaçlar için, yurt dışı ilaç listesine girdiği tarihten itibaren üç yıl içerisinde izin/ruhsat sahibi tarafından ruhsat başvurusunda bulunulması ve başvuru tarihinden itibaren en geç iki yıl içerisinde ruhsat alınması zorunludur. Ruhsat başvurusu yapılmayan veya ruhsatı alınmayan ilaçların bu şekilde teminine devam edilmesine karar vermeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

¹ Maddede geçen ruhsat harcı 25/2/1952 tarih ve 5887 sayılı Mülga Harçlar Kanununun 126 ncı maddesinin (İ) bendi ile kaldırılmıştır.

² 2/1/2014 tarihli ve 6514 sayılı Kanunun 30 uncu maddesiyle, bu maddenin birinci cümlesinde yer alan “eczanelere” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve ilaç üreticilerine” ibaresi eklenmiştir.

Madde 12 – Ecza komüsyoncuları, ecza ticarethaneleriyle eczanelere ecza ve kimyevi maddeler ve müstahzarat celbine tavassut etmeğe salahiyyettar olup nezdlerinde nümune olarak gösterilecek miktardan fazla ilaç bulunduramazlar.

Madde 13 – Ecza ticarethanelerinden başka yerlerde yalnız sanat ve ziraat işlerinde kullanılan zehirli ve müessir ecza ve kimyevi maddeleri herkes satabilir. Ancak bu gibi maddeleri satmağa talip olan şahsın istidasiyle beraber hüviyetini ve satacağı kimyevi maddeleri ve dükkanının yerini ve esassen hangi ticaret ile meşgul olduğunu gösteren bir beyannameyi mahallinin en büyük mülkiye memuruna vermesi lazımdır. Bu beyanname üzerine dükkanı tetkik ve lazım gelen vasıfları haiz ve zehirli maddelerin muhafazasına mahsus tertipleri havi olduğu takdirde ruhsat verilir. Kayıt ve tescil için Sıhhiye ve Muaveneti İhtimaiye Vekaletine bildirilir.

Madde 14 – Gerek ecza ticarethanelerinde ve gerekse munhasıran sanat ve ziraat işlerinde kullanılmağa mahsus zehirli ve müessir maddeler satılan yerlerde bütün bu zehirli ve müessir maddeler hususi talimatnamesine tevfikana muhafaza edilir.

Madde 15 – Ecza ticarethaneleriyle sanat ve ziraat işlerinde kullanılmağa mahsus zehirli ve müessir maddeler satılan yerlerde mahallinin en büyük sıhhiye memuru tarafından tasdik edilmiş defterler tutmak mecburidir. Bu defterlere zehirli ve müessir maddelerin alım ve satımı kaydolunur.

Madde 16 – Ecza ticarethaneleri ve sanat ve ziraate mahsus zehirli ve müessir maddeler satılan yerler Sıhhiye ve Muaveneti İhtimaiye Vekaletinin daimi teftiş ve murakabesine tabidir. Senede iki defa teftiş ıcrası mecburi olup lüzum görülen sair zamanlarda da teftiş yapılabilir. Bu teftişler, fevkalade haller haricinde her halde Sıhhiye ve Muaveneti İhtimaiye müfettişleri tarafından yapılır. Teftiş için gelen ve hüviyetini ispat eden müfettişe bu gibi ticarethane sahip veya müdiri mesulleri dükkan veya mağazasının her tarafını ve on beşinci maddede gösterilen defterlerini göstermeğe ve talep edilen sair malümatı vermeğe mecburdur.

Madde 17 – Ecza ticarethanelerinin teftiş esnasında bozuk, mağşuş veya gayri saf olduğundan şüphe edilen maddelerden üç nümune alınarak her iki tarafça mühürlenir ve bir nümunesi ticarethanede bırakılarak diğer iki nümune tahlil ve tetkik için Sıhhiye ve Muaveneti İhtimaiye Vekaletine gönderilir. Tahlil neticesine kadar maddenin kalan kısmı istimalden menolunur ve mühürlenir.

Madde 18 – Ecza ticarethaneleriyle sanat ve ziraat işlerinde kullanılan zehirli ve müessir maddeler satılan mahallerin dahili tertibatını ve ne suretle teftiş edileceğini ve bir

ecza ticarethanesinin muhtevi olması lazım gelen ecza ve kimyevi maddelerin en az miktarını gösterir bir talimatname tanzim olunacaktır.

Madde 19 – Bir ecza ticarethanesinin sahip veya müdiri mesulü her hangi bir sebeble ticarethanesinden bir haftadan fazla gaybubet ettiği takdirde mahalli memurini sıhhiyesine malumat vermelidir. Gaybubet iki ayı geçtiği ve ticarethanede, en aşağı beş sene bir eczane veya ecza ticarethanesinde çalışmış ehliyetli bir kalfası bulunmadığı takdirde gaybubet eden müdiri mesulün yerine bir eczacı müdiri mesul gösterilmesi ve bunun için dördüncü maddede gösterildiği veçihle müsaade alınması lazımdır.

Madde 20 – Ecza ticarethanelerinde bulunacak olan tıbbi eczanın saf ve gayri mağşuş ve kanunen kabul edilmiş kodekse muvafık olması mecburidir.

Madde 21 – (Değişik:15/11/2018-7151/2 md.)

Bu Kanunda tasrih edilen kaidelere riayet etmeyen veya memnuiyetlere muhalif hareket eden ecza ticarethaneleri sahip veya müdiri mesulleri ile sanat ve ziraat işlerinde kullanılan zehirli ve müessir maddeler satıcılığı yapanlara, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu veya mahallî mülki amir tarafından fiilin mahiyeti ve sonuçları dikkate alınarak iki bin Türk lirasından yirmi bin Türk lirasına kadar idari para cezası verilir. Fiilin bir yıl içerisinde tekrarı hâlinde ceza bir kat artırılarak uygulanır. Bu maddelerin satışı kamu sağlığı bakımından tehlikeli bir durum oluşturuyorsa, tehlike giderilinceye kadar geçici olarak işletme faaliyetten men edilir. Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu tarafından idari para cezası veya idari yaptırım kararı verildiğinde keyfiyet ilgili mülki amire bildirilir.

Madde 22 – Zehirli ve müessir maddelerin muhafazasına ait tertibatın talimatnamesi hilafına noksan olduğu görülen yerler tertibatın ikmaline kadar kapatılır.

Madde 23 – Eczanelerde saf veya kodekse uygun olmaması sebebiyle müsadere edilen ecza ve kimyevi maddelerin bedellerini, bunları satmış olduğu evrak ve vesikalarla sabit olan ecza ticarethaneleri eczane sahibine iade etmeğe mecburdur.

Yalnız bu maddede görülen ademi safiyetin, muhafazası hususundan fenni kaidelere riayet etmemekten veya her hangi bir suretle eczacının sun'u taksirinden veya taşışışten mütevellit bir muameleye maruz kalmasından dolayı husule gelmemiş olması lazımdır. Ecza ticarethaneleri sahipleri de zararı müeddi olan bu gibi ahvalde haklarını almak için malın ilk sahibi aleyhinde ait olduğu mahkemeye müracaat edebilirler.

Madde 24 – Hariçten gelip de tababet ve baytarlıkta kullanılan ecza ve kimyevi maddeler Türkiye'ye Sıhhiye ve Maliye Vekaletlerince tayin olunacak mahallerden ithal edilir. Bu yerlerde ait olduğu Vekaletçe ecza ve kimyevi maddelerin saf ve kodekse uygun

olup olmadıklarını tayin için her türlü levazımı havi laboratuvarlar bulundurulur ve mütehassıs kimyagerler istihdam edilir.

Muayyen gümrüklerin gayrisinden ithali arzu edilen maddeler veya nümunelerin, laboratuvarları olan gümrüklerce muayeneden geçirilmiş olması lazımdır.

Madde 25 – 25 Nisan 1301 tarihli Akkarlar ve attarlar ve kökçüler nizamnameleri hükümleri mülğadır.

Madde 26 – Bu kanunun neşri tarihinde mevcut olan ecza depolariyle sanat ve ziraat işlerinde kullanılan zehirli ve müessir maddeler satan ticarethaneler bu kanunun muhtelif maddelerinde gösterilen şartları altı ay zarfında ikmale mecburdurlar.

Ek Madde 1- (Ek:21/7/2025-7557/1 md.)

Ecza ticarethaneleri; beşeri tıbbi ürünlerin ve özel tıbbi amaçlı gıdaların tedarik zinciri içindeki tüm hareketlerini Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara uygun olarak takip sistemine bildirir. Bu fıkraaya aykırı hareket edenlere, aykırılığa konu tüm ürünlerin aykırılığın tespit tarihindeki depocu satış fiyatları toplamının iki katı tutarında idari para cezası verilir. Aynı fiilin bir yıl içindeki ikinci tespitinde idari para cezası bir kat artırılarak uygulanır, üçüncü tespitte ecza ticarethanesinin ruhsatnamesi iptal edilir.

Ecza ticarethaneleri beşeri tıbbi ürünler, özel tıbbi amaçlı gıdalar ve etkin maddelerin muhafazası ve dağıtımını Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara uygun olarak yapar.

Geçici Madde 1- (Ek:15/11/2018-7151/3 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 11 inci maddenin ikinci fıkrasına göre yurt dışından temin edilmiş ilaçlar için ruhsat başvurusunda bulunmamış olanların başvuru süresi bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte başlar. Daha önceden ruhsat başvurusu yapılmış ilaçlar için iki yıllık ruhsat alma süresi bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlar.

Madde 27 – Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 28 – Bu kanun ahkâmının icrasına Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye, Adliye ve Maliye Vekilleri memurdur.

**984 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN İPTAL
EDİLEN HÜKÜMLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren		
------------	--	--

Kanunun/Khk'nin/ İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	984 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
4854	–	6/5/2003
5728	21	8/2/2008
6514	11	18/1/2014
7151	3, 11, 21, Geçici Madde 1	5/12/2018
7557	EkMadde 1	24/7/2025